

TEskel

Børne- og unge relateret samarbejdsprojekt mellem skoler og teater institutioner i Københavns kommune fra august 2009.

TEskeL

Indhold:

Indledning.....	S.3
Københavnerscenen.....	S.4
Projekt TEskeL	
Formål.....	S.5
Den praktiske udformning.....	S.5
Kulturel dannelse.....	S.6
Hvad får skolerne ud af det?.....	S.6
Hvad får teatrene ud af det?.....	S.6
Hvad får samfundet ud af det?.....	S.7
Hvad får eleverne ud af det?.....	S.7
Hvad får den enkelte elev ud af det?.....	S.7
Hvad får lærerne ud af det?.....	S.8
Formater:	
Venskabsklasser.....	S.8
Lokalt	
tiltag.....	S.9
Månedens teater.....	S.9
Teaterpatruljen.....	S.9
Makkerpar.....	S.9
Temaklasse.....	S.10
Samarbejdspartnere.....	S.10
Budgetforslag til forsøgsordning på 1.år.....	s.11
Skema.....	s.12
Eksempel på partnerskabskontrakt.....	s.13

TEskeL

Efter morgenmøde d.1.4.09 mellem Pia Allerslev, Merete Ewers og jeg, blev jeg opfordret til at fremsende en projektbeskrivelse med videreudvikling af, hvordan skoler og teater institutioner kunne indgå partnerskab. Gerne med overslag af, hvor mange elever, der ville få glæde af projektet. Projektet skulle med i udbud ultimo maj måned, om hvorvidt projektet skulle prioriteres på næste års budget.

Projektet er et netværk af partnerskaber på kryds og tværs mellem teatre og skoler. Samarbejdet er langvarige aftaler – 2-3 år - mellem de implicerede og bygger på åbenhed og kreativitet. De følgende sider er en længere begrundelse for projektet og et kort resume af Københavnske teatres børne- og unge tiltag.

Idéen med **TEskeL** er at skabe:

- En tværfaglig kunstnerisk-pædagogisk platform for udveksling mellem det professionelle teater og skolen
- En synergi af to institutioner, som ikke har arbejdet sammen før
- Et aktivt makkerskab
- En gensidig læringsproces
- Et dannelsesprojekt
- En udbredelse af teaterpædagogikken i teatermiljøet
- En åbning af voksenteatrene i sideløbende projekter i husene for børn og unge
- Fleksible skolestrukturer

TEskeL vil på længere sigt:

- Give undervisningen et løft og udvide elevernes kompetencer
- Styrke kvaliteten i skolens undervisning
- Udbrede kendskabet til det Københavnske teatermiljø
- Udbrede det fundamentale fællesskab som teatret ikke kan leve foruden og få eleverne til at løfte projekter i flok

Inspirationen til projektet er hentet fra Tyskland, ikke mindst Berlin, men også Sverige, Holland og andre europæiske lande beskæftiger sig med længerevarende samarbejder imellem skoler og teater institutioner.

Min rolle i projektet er at koordinere, modeludvikle med de implicerede parter, stå til rådighed som konsulent og sparringspartner samt virke som teaterpædagog i enkelte tilfælde.

Mit grundlag for denne rolle er en mangeårig arbejds erfaring med dramapædagogik, teaterundervisning teoretisk som praktisk i mangeartede institutioner, samt praktisk arbejde på teatre i produktionen og bl.a. som projektleder. Jeg er uddannet skuespiller fra en fysisk teaterskole i Californien og cand.mag i teatervidenskab med pædagogik som tilvalgsfag. (se CV og diverse anbefalinger)

KØBENHAVNER SCENEN:

Ved et kig på de samlede Københavnske teatres¹ særlige tiltag og tilbud til børn og unge er resultatet, at kun få kan tilbyde børn og unge andet end forestillinger, som især henvender sig til en begrænset aldersgruppe.

-Teater Grob, der overtager K1 på Nørrebrogade, tilbyder skolemateriale i sammenhæng med enkelte forestillinger. Derudover *kan* der arrangeres debatarrangementer, foredrag eller overvære prøveforløbet bestemte dage.

-Teatret Zeppelin tilbyder dramaforløb og workshops, som ikke altid har nogen sammenhæng med deres forestillinger.

-Nørrebro har lavet studiemateriale til 2200 Carmen og i samarbejde med Askovgården lavet et enkelt særarrangement.

-Anemone teatret har en klub, hvor der *kan* tages initiativ til særarrangementer.

-Folketeatret.dk har en institutionsklub, som tilbyder arrangementer og teaterfødselsdage, der gør det nemt for de voksne at holde børnefødselsdag.

-Det kongelige Teater producerer skolemateriale via skoletjenesten og tilbyder i øvrigt salg af 1 times workshop i balletafdelingen med efterfølgende forestilling. Skoler *kan* kontakte teatret og aftale nærmere om andre former for workshops.

-Dansescenen tilbyder, som et af de få teatre, et forløb under titlen "Skoledans" med ca 5 skoler om året. Et projekt de har tilbudt siden 1998.

-Betty Nansen har i løbet af de sidste år udviklet en omfangsrig produktion af studie materiale til alle forestillinger. Materialet er udarbejdet som et bogligt bidrag til mange fag, hvori de foreslåede opgaver oftest er af diskussions karakter. Modsat deres integrationsprojekt, som nu er en selvstændig fond, tager studiematerialet ikke udgangspunkt i de unge og deres verden, men i forestillingens problematikker. I integrationsprojektet C:NTACT er der ligeledes udarbejdet studiemateriale, hvor her tages udgangspunkt i de unge, da det er C:NTACTs grundlag – deres egne historier. C:NTACT tilbyder en scenisk kropsliggørelse, dog kun til udvalgte unge fra hovedsagligt områder af samfundet, der har problemer med integration på forskellige niveauer.

Det betyder alt i alt, at ud af Københavns 22 scener er der 4 teatre, der får eleverne ud på gulvet og scenekunsten ind under huden på en fysisk facon. Og for Det kongelige Teaters vedkommende endda meget kortvarigt.

Det betyder også, at teatrene oftest er åbne overfor arrangementer, men de tager ikke initiativet. Tit fordi de ikke har personaleressourcer.

For en god ordens skyld nævner jeg de teatre, som overhovedet ikke præsenterer særlige tiltag for børn og unge, men måske forestillinger:

Teatret Sorte Hest, Café Teatret, Husets Teater, Zangenbergs Teater, Bådteatret, Marionetteatret, Det lille Teater, Riddersalen (Jytte Abildstrøms teater), Teater V, Grønnegårdsteatret, KIT, Republique, Det ny Teater, Gasværket, Corona La Balance. 15 stk, hvoraf de 11 er små storbyteatre...

---

¹ Små storbyteatre for både familier, børn og voksne, de 5 teatre under Københavns Teater samt et par få andre

- et partnerskab mellem skoler og teater institutioner i Københavns kommune

PROJEKT TEskeL:

Er tænkt som en kommunal paraplyorganisation, hvor alle kommunens 7.-10. klasser² og teatre i Københavnsområdet kan indgå længerevarende samarbejder. Projektet er konkrete kontraktforløb, der udformes i mellem en enkelt skoleklasse og et teater. Det overordnede udgangspunkt er eleverne, deres kreativitet og deres indfaldsvinkel til det scenisk kunstneriske arbejde, som her udvikles med professionelle teatermagere i et gensidigt forhold mellem receptive og kreative processer. Mødet i mellem de implicerede foregår fortrinsvis på teaterinstitutionen og ikke på elevernes hjemmebane, men kan starte ude på undervisningsinstitutionen og siden flytte ind på teatret.

Projektet udvikles kontinuerligt imellem Københavnske teaterinstitutioner og lokale kommunale skoler og/eller andre skoler med interesse for partnerskaber. Projektet er inspireret af tværfaglige samarbejder i vores nabolande. I Tyskland eksisterer lignende partnerskab i Berlin, som har smittet til Frankfurt, München, Magdeburg og nu også til Polen. I Sverige og Tyskland har etablerede voksenteatre i mange år haft samarbejde med teaterpædagoger eller fastansatte fra denne faggruppe.

FORMÅL:

Formålet med **TEskeL** er at få åbnet op for de muligheder et samarbejde mellem skole og teater institutioner giver hinanden – en synergi der skaber nyt, som man ikke teoretisk kan forestille sig. Et samarbejde, som gør den kulturelle dannelse til levende virkelighed i de unges verden og gennem temaer i deres eget sprog.

Projektet vil kontinuerligt medvirke som vigtige bidragydere til forandring af teater- og skolelandskab. Det vil gennem sammenføringen, vække og styrke kreativiteten hos deltagerne.

Fremtidigt delmål:

At udbrede kendskabet og brugen af teaterpædagoger på de etablerede teatre, som bindeled mellem teaterkunst og det yngre publikum, og som styrke for den moderne teaterproces, der nærmer sig dramapædagogers arbejdsmetode.

---

² De årgange, der ikke hører under børnekultur formidlerens område og som generelt ikke tilbydes kropslige og kunstneriske discipliner i folkeskolen

SYNERGIEN - DEN PRAKTISKE UDFORMNING:

Er langvarige æstetiske projekter, der forener kunst og pædagogik for at skabe nyt.

TEskeL er forskellig fra andre børn og unge tiltag på de danske teatre. Det er ikke kun et besøg bag kulisserne, at hilse på de medvirkende eller diskutere konflikt og handling med dramaturg og instruktør. Ej heller er det lærerstyret undervisning i klasselokalet.

TEskeL går først og fremmest ud på, at elever og teaterfolk føres sammen for at vække og styrke kreativiteten hos alle deltagere, men altid med eleverne som udgangspunkt. Et kooperativ mellem skole og teater, der fungerer som øjenåbner for de oplagte muligheder der opstår hen ad vejen.

Erfaringen fra Berlin og andre storbyer viser at partnerskabet skal planlægges og arbejdes kontinuerligt på over længere tid. Dels for at den fulde effekt af forbedringer og dels for at skabe så professionelt som muligt. Længevarende processer har langsigtede effekter på alle planer.

Dog kan partnerskabet være af større eller mindre karakter. Timerne, der bruges sammen, skal kunne puttes ind i skoleskemaet og ikke foregå uden for skoletid, med mindre de enkelte parter har specielle ønsker om dette.

Samarbejdet overlades frit til de involverede med undertegnede som konsulent ved møder, som ekstern underviser etc.

KULTUREL DANNELSE:

Værdien af den kulturelle arv opfattes som berigende, og vellykkede **TEskeL** projekter vil altid bidrage som byggesten i en kulturel profil. Det er en af samfundets fornemste opgaver, at introducere børn og unge til musik, kunst, dans og teater, da interessen for kunst og kultur ikke er en vuggегave. Talrige kulturelle projekter har gennem tiden vist, at det har en positiv effekt på personlighedsudviklingen. Ikke mindst beriges børn og unge af mødet med kultur, der har en anden substans end den de modtager gennem tv og andre elektroniske medier.

At starte partnerskabet i det små i København, kan afstedkomme en smittende virkning, idet hovedstaden - som metropol - bliver inspirationskilde for resten af landets skole- og teaterlandskab.

Hvad får skolerne ud af det?

Projektet giver tilgang til forandring. Scenekunstnernes umiddelbarhed hjælper skolerne til at bryde ud af fastlåste mønstre og arbejdsprocesser. Den opfordrer til at vove nye veje i en ny kontekst og eksperimentere med kreative forløb. At leve og opleve teater betyder frem for alt at finde subjektive veje i forskellige livsområder og verdensanskuelser. I København byder teatrene på en mængde blandet stof og indfaldsvinkler, der ikke blot kan ruske op i unge mennesker, men også kan tilskynde og motivere.

Hvad får teatrene ud af det?

De ruskes op af skolerne og oplever i kontakten med det unge publikum nye synsmåder, som giver impuls til løbende og fremtidige iscenesættelser. Scenekunsten skal have

noget betydningsfuldt at byde på, hvis den skal kunne klare sig hos de unges kritiske syn. Teaterfolk har altid brug for forstyrrelse og de unge vil fordre fornyelse, som teatret søger. Tendensen ikke mindst i dansk teater er at flirte med anderledes processer for at producere forestillinger baseret på nutidig dramatik og på virkeligheden. Her har teatret lånt fra dramapædagogikken. Blandingen mellem professionelle og skoleeleverne fører til nye spændende eksperimenter og for øvrigt bliver besværlige teenagere ofte de mest kreative voksne. De unge kan være medskabere af yderst virkelighedsnære produktioner. Samtidig vil projektet stille krav til teatrets formidlingskunst, da samarbejdet er en grundsten for bred interesse for teaterverdenen og for kultur generelt. For børn af i dag er morgendagens publikum.

TEskeL kan formidle en kunstnerisk-kreativ tilgang til scenekunsten, hvilket kan betyde en voksende og ikke mindst blivende intensiv affinitet til teater mediet – en teaterkærlighed for livet.

Hvad får samfundet ud af det?

Gennem almengyldige kollektive historier, der berører os alle, kan de unge reflektere og videreføre til egne rækker. De unge viser deres virkelighed og temaer i deres eget sprog. Ligeegyldig hvordan de unge opfører sig, har de udover de eksistentielle temaer det til fælles med teatret, at ville ryste publikum.

Den store samfundsmæssige gevinst er at fremme og udvikle talenter. Talenter der vel og mærke ikke eksponeres i offentligheden for dem selv, fordi medierne fortæller dem at det er fedt at være kendt, men talenter der kommer indefra og som gennem en teater kollektiv proces har forstået nødvendigheden af individ og samarbejde.

Samtidig forberedes de unge til at tænke og arbejde innovativt med emner, der integrerer tidsnødvendig kropsbevidsthed, sanselighed og avanceret medieteknik.

Hvad får eleverne ud af det?

Den tætte og intensive sammenslutning af de to institutioner – skole og teater – bringer overordnet tryghed i en flygtig verden. I partnerskaberne praktiseres levende scenekunst. Det betyder at overvinde en angst for det nye, bryde egne grænser, sprænge egne snævre synsmåder og udøve selvkontrol. Derudover opnår eleverne større sociale kompetencer ved at udvikle evnen til at indgå i teams. De udvikler tilhørsforhold til en gruppe i et fællesskab, som ubevidst sniger sig ind i privatsfæren. De udvikler evnen til at tale i offentlige rum, bliver kropsbevidste og lærer at tænke abstrakt. De får oplevelsen af at have et fælles mål, som her ligger langt fra den daglige trummerum og ser deres kammerater i andre sammenhænge.

De lærer samtidig, at den kunstneriske ramme ikke fungerer uden en form for disciplin. Og at regler samt retningslinjer er vigtige i kollektive spillerum.

Hvad den enkelte elev vil få ud af projektet?

De tyske erfaringer lægger stor vægt på de styrker eleverne opnår sammen, som er skitseret over. Derudover lærer den enkelte elev, at iagttage og erkende sig selv og sin position i rummet. Når man opdager sine personlige kreative evner styrkes egoet. Senere lærer man så, at tage sit ego lidt mere afslappet og sætte det i spil sammen med andre. Det udgør den egentlige styrke og er desuden også en samfundsmæssig relevant egenskab.

Desuden har ikke mindst unge mennesker brug for individuelle og sanselige veje og erfaringer, hvis de skal opdage scenekunsten i sig selv.

Hvad får lærerne ud af det?

Der kommer et nyt og frisk pust ind i skolen og styrker en anderledes læringsstruktur ved brud på den daglige rutine. Projekterne vil gennem den anderledes arbejdsmetode skabe rammer for oplevelser, for virkelyst og fordybelse, som medvirker til den enkelte elevs personlige udvikling. Lærerne vil opleve, at eleverne besidder fantasi og lyst til at lære og handle.

De får adgang til metoder, der kan bearbejde svært tilgængelige problematikker og emner gennem en kunstnerisk proces.

Og ikke mindst bygger teatret som kunstinstitution på åndsfrihed, ligestilling og demokrati - folkeskolens grundbegreber - der ubevidst sniger sig ind under huden i procesforløbet.

FORMATER:

De konkrete samarbejdsaftaler skal udformes af den implicerede klasse og læren samt de tilknyttede kunstnere.

Nedenstående er eksempler på projekter, der kan inspirere og muligvis anvendes i 1.forsøgsår

VENSKABSKLASSE:

Eksempel på samarbejde mellem Teatret Zeppelin og en skoleklasse fra Tove Ditlevsens Skole

En skoleklasse følger udvikling af forestillingen "Klimatopia" - en devising forestilling - hvilket betyder at processen allerede er gået i gang med alle medvirkende.

Eleverne kommer på besøg på teatret af 5 omgange.

1. Eleverne overværer en åben prøve lige efter sommerferien
2. Eleverne besøger teatret, når scenografien ligger klar. Scenografen præsenterer rum, skuespillere og muligvis også instruktør supplerer.
3. Eleverne overværer en første gennemspilning og får udleveret dele af manuskriptet
4. Eleverne ser en færdig forestilling
5. De får stillet teatret til rådighed weekenden efter premieren og producerer deres egen "Klimatopia" forestilling

Jeg fungerer som bindeled mellem teater og skole. Jeg ledsager dem på teaterbesøg,

TEskel

---

tager kontakt til udefra kommende instruktør, som skal arbejde med dem i weekenden.

Kun en klasse vil være venskabsklasse pr forestilling. Et sådan projekt kan etableres på flere forskellige teatre i København.

Budgetoverslag for ovenstående eksempel:

Udgifter for skoleklasse:

Køb af forestilling	35 kr pr elev ca. 875 kr
Udgift til udefrakommende instruktør	10 000 kr

Udgifter for teatret:

Teknisk assistance i produktions weekend	4 000 kr
--	----------

LOKALT TILTAG:

Husets teater, Sorte Hest og Teatret Zeppelin har hver tilknyttet en skoleklasse fra hver deres lokale skole. Eks. Vesterbro Ny Skole, Tove Ditlevsens Skole og Matthæusgades Skole. De skal alle tage udgangspunkt i lokalposten; Vesterbro bladet. Heri skal de udvælge avis artikler som de vil arbejde videre med. De skal invitere de andre over og se resultatet.

MÅNEDENS TEATER:

Hver måned udnævnes et teater i København til månedens teater. Det betyder, at elever fra alle 9.klasser i området kan melde sig efter først til mølle princippet hos mig til en bestemt besøgsdag. Jeg vil ledsage dem til en forestilling på det givne teater. Prisen er mellem 35 kr og 60 kr pr billet. Efter forestilling tilbyder teatret en snak med en/flere skuespillere eller instruktøren. Det kan også være scenografen, hvis der er speciel indikation for dette. Før forestilling kan teatret benytte lejligheden til en direktør snak om teatrets profil.

Det vil udbrede de unges kendskab til det københavnske teatermiljø. Flere kender kun Det kongelige Teater og Det nye Teater.

Det enkelte teater kan tilbyde sig med alternative initiativer.

TEATERPATRULJEN:

Ovenstående kan udvikles til at indeholde et anmelderkorps. Alle anmeldelser er ikke lige relevante for unge på 13-16 år. Anmeldelsen kan lægges på www.teskel.dk eller muligvis publiceres i fagbladet "Folkeskolen"

MAKKERPAR:

TEskel

Eksempel på samarbejde mellem Teater V og lokal skole.

En lokal Valby skole indleder et længerevarende samarbejde med bydelens lille storby teater. Skolen kan også være enten Frené eller Sankt Annæ Gymnasium

Alle de forestillinger Teater V præsenterer i løbet af året skal eleverne fra klassen ind og se. I februar 2010 har de samlet indtryk nok til at skabe deres egen forestilling i samarbejde med f.eks. teatrets leder Pelle Koppel, som selv bl.a. er instruktør. Jeg kan arbejde med dem nogle timer hver uge, som led i udvikling af præsentationen. Pelle Koppel tager over en sidste weekend i april, hvor teatret er stillet til rådighed.

TEMAKLASSE:

Samarbejde mellem **TEskel**, Teater V, Republique, Teatret Zeppelin og Nørrebro teater. Til hvert teater er knyttet en lokal skoleklasse. De arbejder alle med det samme tema. I år ville klima have været oplagt. Til næste år måske individet?..

Teatrene bliver en del af en weekend mini festival på Planeten (toppen af Huset i Magstræde) i april/maj måned. Her stiller **TEskel** teknikker til rådighed.

Jeg koordinerer samarbejdet og mini festivalen.

SAMARBEJDSPARTNERE:

Teater V – Pelle Koppel

Republique – Martin Tulinius

Nørrebro teater - Jonathan Spang

Teatret Zeppelin – Mie Brandt

Husets Teater - Simon Boberg

Bådteatret – Rolf Heim

6 eksempler på teatre som kunne deltage i projektet. Specielt Nørrebro vil have ressourcer til at knytte en dramaturg på projektet.

Lokale skoler m.fl.

Frederiksberg Seminarium og master i teater pædagogik

Danmarks Pædagogiske Universitet - DPU

KULT – et samarbejde mellem 4 gymnasier

Dramapædagogik på teatervidenskabeligt institut KUA

Copenhagen Business School - CBS

Børnekulturens Netværk under kulturministeriet

Undervisningsministeriet

Kulturministeriet

Diverse tidsskrifter: Folkeskolen, Børn og unge etc.

Inspiration fra:

TUSCH Berlin

Junge Schauspiel Hannover

Backa Teater Göteborg

BUDGETFORSLAG TIL FORSØGSORDNING PÅ 1. ÅR:

Indgå 5 partnerskaber med 5 skoleklasser og 5 teatre dvs. alt i alt ca. 125 elever.

Alle partnerskaber får max. 50.000 kr til rådighed

Jeg fungerer som opsøgende projekt designer og besøger hver klasse op til 10 gange i løbet af året.

For foreløbig 1 års forsøgsordning 2009-2010:

Min løn for administration, koordinering, undervisning, vedligeholdelse af hjemmeside og projektledelse:	360.000 kr
Oprettelse og opdatering/redigering af hjemmeside	25.000 kr
5 partnerskaber med 5 skoleklasser og 5 teatre	250.000 kr
Minifestivals leje af Planeten	21.000 kr
Teknik og assistance til festival	20.000 kr
I alt	676.000 kr

Det er vigtigt at projektet fra start af støttes økonomisk af det offentlige, specielt fordi de enkelte partnerskaber kan have forskellige behov, og at problemområder skal have mere støtte end andre.

Dog vil partnerskaberne kunne gøres forholdsvis få penge, hvis de enkelte parter tror på sagen. Det er penge som fremtidigt er givet godt ud.

TEskeL

Partnerskab	Tidsrum	1.møde	Aftaler	Deltagere
Teater Zeppelin og Tove Ditlevsens Skole	Sept. 2009- maj 2010			
Husets Teater og Vesterbro Ny Skole	Sept. 2009- maj 2010			
Teater V og Valby Skole	Sept. 2009- maj 2010			
Bådteatret og Den Classenske legatskole	Sept. 2009- maj 2010			
Republique og Østerfarimagsgade Skole	Sept. 2009- maj 2010			
Nørrebro teater og Sjællandsgades Skole	Sept. 2009- maj 2010			

Festival i Planeten i primo maj 2010. de 5-6 produktioner spilles over 5 dage.

TEskeL

Eksempel på partnerskabs kontrakt:

Projektets titel:	
Tid:	
Sted:	
Beskrivelse af projektet:	
Deltagende skole og klasse:	
Deltagende teater:	
Projektansvarlige (kontakt data):	
Evt. eksterne samarbejdspartnere:	
Forventet timeforbrug:	
Indgåede aftaler:	
Anslået tid til andre deltagere:	
Anslåede udgifter:	
Dato:	